

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 11P/21/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818201007
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Krivdová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2018:5818201007.2

Uznesenie

Okresný súd Námestovo vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Q.: R. Q., nar. XX.X.XXXX, Q. Q., nar. XX.X.XXXX, F. Q., nar. X.X.XXXX, M. Q., nar. X.X.XXXX, B. Q., nar. XX.X.XXXX, R. Q., nar. XX.XX.XXXX, a K. Q., nar. X.X.XXXX, všetci bytom ul. W. XXX, XXX XX T., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, deti rodičov: matky - Q. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. W. XX, XXX XX Y. W., t.č. W. XXX, XXX XX T., a otca - W. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. W. XX, t.č. Ústav na výkon väzby a ústav na výkon trestu odňatia slobody v Žiline, Hlboká cesta 21, 010 24 Žilina, v konaní o návrhu matky maloletých na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie v nasledujúcom rozsahu:

1. Maloleté deti Q.: R., nar. XX.X.XXXX, Q., nar. XX.X.XXXX, F., nar. X.X.XXXX, M., nar. X.X.XXXX, B., nar. XX.X.XXXX, R., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. X.X.XXXX, súd dočasne z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky maloletých Q. Q., nar. XX.X.XXXX.

2. Otec maloletých W. Q., nar. XX.XX.XXXX, je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletých detí Q.:

- R., nar. XX.X.XXXX,
- Q., nar. XX.X.XXXX,
- F., nar. X.X.XXXX,
- M., nar. X.X.XXXX,
- B., nar. XX.X.XXXX,
- R., nar. XX.XX.XXXX a
- K., nar. X.X.XXXX,

a to na každé maloleté dieťa v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a o doplnení niektorých zákonov, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletých detí, počnúc dňom doručenia tohto uznesenia.

II. Vo zvyšnej časti návrh matky maloletých na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

III. Neodkladné opatrenie bude t r v a ť len do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 11P/21/2018.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka maloletých návrhom doručeným tunajšiemu súdu 30.5.2018 žiadala, aby súd maloleté deti zveril do jej osobnej starostlivosti a určil výživné (bez bližšej konkretizácie jeho výšky vo vzťahu k maloletým deťom).

2. Dňa 22.8.2018 (č.l. 16) bol tunajšiemu súdu doručený návrh matky maloletých na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd zverí všetkých sedem maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej a zároveň, aby otcovi maloletých bola uložená povinnosť prispievať na ich výživu maloletých: R. nar. XX.X.XXXX sumou 50,- Eur, Q., nar. XX.X.XXXX, sumou 50,- Eur, F., nar. X.X.XXXX sumou 50,- Eur, M., nar. X.X.XXXX sumou 50,- Eur, B., nar. XX.X.XXXX sumou 50,- Eur, R., nar. XX.XX.XXXX sumou 40,- Eur, a K., nar. X.X.XXXX sumou 40,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

3. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila matka maloletých v podstate tým, že otec maloletých sa od 2.11.2017 nachádza vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby v Žiline, a to pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Jej jediným zdrojom je mzda a prídavok na sedem maloletých detí vo výške 165,76 Eur, čo je nepostačujúce na pokrytie všetkých výdavkoch spojených s vedením domácnosti a zabezpečením starostlivosti o maloleté deti. Najstaršia dcéra R. je študentkou Súkromnej spojenej školy EDUCO Slanická osada. Maloletá Q. navštevuje Špeciálnu základnú školu v N.. Ďalšie tri maloleté deti navštevujú Základnú školu s materskou školou v Y. W. a dve najmladšie navštevujú predškolské zariadenie v Y. W.. Všetky deti do školských zariadení autobusom a majú zabezpečenú stravu v školských jedálňach. V návrhu vo veci samej matka maloletých uviedla, že momentálne je zamestnaná v automobilovom závode ako „pohyblivý pracovník“ a jej mesačný príjem predstavuje sumu 348,30 Eur v čistom.

4. K návrhu priložila kópie rodných listov maloletých.

5. Na základe žiadosti tunajšieho súdu o zaslanie aktuálnej správy zo šetrenia pomerov z rodinného prostredia maloletej adresovanej Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo bola dňa 7.9.2018 tunajšiemu súdu doručená správa zo šetrenia pomerov maloletých detí. V tejto správe kolízny opatrovník uviedol, že matka spolu s maloletými deťmi a plnoletým synom V. býva v novopostavenom rodinnom dome v obci T., rodinný dom bez súpisného čísla domu. Domácnosť pozostáva z prízemnia a poschodia, je zariadená potrebným nábytkom. Každé dieťa má svoje lôžko, skrinku na osobné veci. V domácnosti je dodržiavaná hygiena bývania. Matka detí je zamestnaná, od mesiaca jún 2018 pracuje vo firme B. s.r.o. R., pracuje v jednozmennej prevádzke. Z jej vyjadrenia vyplynulo, že mesačný príjem rodinný pozostáva zo mzdy vo výške cca 375,- Eur, ktorej výška je ovplyvnená počtom odpracovaných hodín, prídavku na maloleté deti vo výške 165,76 Eur a príspevku z nadácie v sume 100,- Eur. Z uvedených príjmov matka detí nie je schopná pokryť všetky výdavky spojené s nákladmi na domácnosť a zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté deti. Matka spláca úver v sume cca 180,- Eur, ktorý si rodičia zobrali na výstavbu rodinného domu a pôžičku vo výške 158,- Eur, z ktorej matka realizovala do zariadenie rodinného domu. Matka starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje za výraznej pomoci starších detí a svojej matky, ktorá býva v bezprostrednej blízkosti. Stará matka rodinne pomáha aj finančne. Maloletá R. je študentkou 3. ročníka Súkromného stredného odborného učilišťa EDUCO Slanická osada, maloletá Q. navštevovala Špeciálnu základnú školu v N. od nového školského roku je študentkou Odborného učilišťa v N.. Ďalšie tri maloleté deti navštevujú Základnú školu s materskou školou v Y. W. a dve najmladšie sú počas dňa umiestnené v materskej škole v Y. W.. Všetky deti denne cestujú do školy autobusom, majú zabezpečenú stravu v školských jedálňach, tieto náklady matke zvyšujú výrazne mesačne výdavky. Maloleté deti sú zdravé, sú v starostlivosti pediatra MUDr. Petra Straňáka. Otec maloletých detí sa od 2.11.2017 nachádza vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby Žilina. Na Okresnom súde Námestovo je voči nemu vedené trestné konanie pre prečin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b) ods. 3 písm. d) Trestného zákona, § 138 písm. j) Trestného zákona. V závere kolízny opatrovník odporučil vyhovieť návrhu matky maloletých na nariadenie neodkladného opatrenia v plnom rozsahu.

6. Z lustrácie v ZVJS vyplynulo, že otec maloletých sa od 2.11.2017 až doposiaľ nachádza vo výkone väzby - trestná vec vedená na tunajšom okresnom súde pod sp.zn. 6T/36/2018 je v štádiu súdneho konania. Rozsudkom tunajšieho súdu, č.k. 6T/36/2018-473 z 22.6.2018 bol otec maloletých uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b), j) Trestného zákona na tom skutkovom základe ako je uvedené vo výrokovvej časti označeného rozsudku, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň označeným trestným rozsudkom bolo otcovi

maloletých uložené protialkoholické liečenie ústavnou formou. Predmetný trestný rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť, keďže na základe odvolanie podaného otcom maloletých a okresným prokurátorom je predmetná trestná vec v štádiu odvolacieho konania.

7. Po oboznámení sa so spisovým materiálom (vyššie citovaného obsahu) súd dospel k záveru, že predmetný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, i keď pokiaľ ide o určenie povinnosti platiť výživné, nie v celom rozsahu tak ako žiadala matka maloletých, a to z nasledovných dôvodov:

8. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení účinnom od 1.7.2016 (ďalej len „CMP“) na konanie podľa tohto zákona (CMP) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Súčasťou komplexu starostlivosti súdu o maloletých podľa právnej úpravy Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj len „CMP“) je aj inštitút neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého, čím sa v súlade s článkom 4 základných princípov CMP zabezpečuje bezodkladná potreba úpravy pomerov maloletého dieťaťa v jeho najlepšom záujme.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 329 ods.1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

11. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, žeby musel byť tvrdený nárok nepochybné preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa.

12. Na základe vyššie uvedeného zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia veci, vzhľadom k tomu, že záujem maloletých vyžaduje nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým bude rozhodnuté o ich dočasnom zverení do osobnej starostlivosti ich matky za súčasného uloženia povinnosti otcovi maloletých prispievať na výživu maloletých v miere, ktorá zohľadňuje súčasnú situáciu otca maloletých.

13. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine).

14. Súd vyhovel návrhu matky maloletých v časti zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, nakoľko sa tým len právne deklaruje faktický stav, ktorý v súčasnosti je, nakoľko maloleté deti sú v súčasnosti len v osobnej starostlivosti ich matky, nakoľko otec maloletých je v dôsledku výkonu väzby z realizácie tohto rodičovského práva de facto vylúčený. Preto súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku I. bod 1. tohto uznesenia.

15. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 2 písm. c) zákona číslo 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 93,61 eura mesačne, ak ide o zaopatrené neploleté dieťa, o nezaopatrené dieťa.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods.1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

16. Vzhľadom k tomu, že otec maloletých má vo vzťahu k maloletým zákonnú vyživovaciu povinnosť súd mu uložil povinnosť platiť výživné i keď v inej miere ako žiadala matka maloletých. Ako už bolo vyššie uvedené, súd môže neodkladným opatrením nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere. Prevažná časť súdnej praxe za „nevyhnutnú mieru“ vyživovacej povinnosti sumu tzv. „minimálne výživné“, ktorého výška je konkretizovaná vo vyššie citovanom ustanovení § 62 ods. 3 Zákona o rodine, čo v súčasnosti predstavuje sumu 28,08 Eur mesačne. Podľa názoru súdu však mieru nevyhnutnosti treba určiť aj s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery jeho rodiča.

17. Vychádzajúc zo skutočnosti, že možnosť otca maloletých plniť si svoju vyživovaciu povinnosť k siedmym maloletým deťom je značne limitovaná tým, že je vo výkone väzby a súd nemá v tomto štádiu konania dostatočné podklady na zisťovanie tzv. potencionality príjmov otca maloletých v zmysle Zákona o rodine, preto súd v tomto štádiu konania uložil otcovi maloletých povinnosť prispievať na výživu každého z maloletých detí len tzv. minimálnym výživným (§ 62 ods. 3 Zákona o rodine), a to i napriek tomu, že táto povinnosť (bez potreby jej judikovania) vyplýva každému rodičovi maloletého dieťaťa priamo zo zákona.

18. Vo zvyšnej časti týkajúcej sa výživného (t.j. v časti presahujúcej tzv. „minimálne výživné“ u každého z maloletých detí) súd návrh matky maloletých na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

19. Dôvodom pre vydanie tohto neodkladného opatrenia je aj skutočnosť, že v prípade, že otec maloletých si nebude plniť vyživovaciu povinnosť v plnej v plnej výške, v lehote a spôsobom určeným právoplatným rozhodnutím súdu najmenej 3 po sebe nasledujúce mesiace od splatnosti poslednej splátky výživného, po právoplatnosti tohto neodkladného opatrenia vznikne matke maloletých oprávnená nárok na náhradné výživné podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 201/2008 Z.z. o náhradnom výživnom /a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 615/2006 Z.z./.

20. Nariadené neodkladné opatrenie v prejednávanej veci je neodkladným opatrením po začatí konania vo veci samej o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu . V súlade s § 330 ods. 1 CSP preto súd zároveň určil, že neodkladné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na tunajšom súde pod tou istou sp. zn. 11P/21/2018. Uvedené rozhodnutie súdu teda nie je konečné, pričom ďalej sa bude konať o návrhu matky maloletých vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP), t.j. na Okresnom súde Námestovo.

Podľa § 363 a § 364 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania stanovených v § 127 CSP uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 CMP).